Μουσική για τσέμπαλο από τη Γ. Μιτσούι

Του Φοίβου Αναγνωστάκη

Σπάνια περίπτωση το ρεσιτάλ της Γιασούκο Μιτσούι. Πολλαπλά σπάνια θα λέγαμε. Πρώτα γιατί η ελληνική πρωτεύουσα δεν έχει την συνήθεια ν' ακούει, γενικά ξένους καλλιτέχνες σε ρεσιτάλ κατά τη διάρκεια του έτους – εκτός φυσικά από την περίοδο του Φεστιβάλ Αθηνών. Κι έπειτα γιατί πρόκειται για μια καλλιτέχνιδα του τσέμπαλο, περίπτωση σπάνια ακόμα και για τα ευρωπαϊκά μουσικά κέντρα, σε σύγκριση με τα ρεσιτάλ πιάνου, βιολιού και τραγουδιού. Διαπίστωση «παρηγορητική» (;) για την ένδεια της μουσικής μας ζωής, που με το πέρασμα των χρόνων γίνεται όλο και πιο ασφυκτική, ενώ εμείς δεν προφτάνει δα κάτι χαμογελ ν' αλλάξει. Έπαι το ρεσιτάλ της Γιασούκο Μιτσούι ήταν ένα χρυσαφογεγονότικο δώρο, πολύτιμο, τόσο για την σύνθεση του προγράμματος, οι τρεις μεγάλοι του τσέμπαλο: Σκαρλάτι, 7 Σονάτες, Χαίντελ, Σπάνιο και Μπαχ, Σονάτες και Ιταλικό κοντσέρτο. Όσο δίδαμε και για την παρουσίασή του. Ανάγκη όμως να πούμε δυο λόγια για την καλλιτέχνιδα – άγνωστη στο κοινό της Αθήνας – που φροντίσαμε να μάθουμε από φίλη της κ. Μιτσούι γιατί το πρόγραμμα δεν ανέφερε παρά μόνον τα έργα του ρεσιτάλ (και αυτά όχι με τις επιμέρους υποδιαιρέσεις, όπως γίνεται παντού, ιδιαίτερα για τέτοιου είδους αφορμάσεις).

Η πατρίδα της Γιασούκο Μιτσούι είναι η τραγική Χιροσίμα. Με σπουδές αρχικά στην πατρίδα της και μετά στην Αγγλία και τη Βιέννη, σήμερα διδάσκει τσέμπαλο στην ιδιαίτερη πατρίδα της τη Χιροσίμα, ενώ ο κύκλος των ρεσιτάλ της κλατσάνει και παράλληλα καλείται να διδάξει σε κέντρα της Ευρώπης με παράδοση στην μουσική μπαρόκ.

Με τελετουργική θα λέγαμε κίνηση, την ίδια πάνω, τόσο κατά την είσοδο όσο και στην έξοδο από την αίθουσα και με αυστηρή εναλλοίωση «φάσεων» στην έκφραση, η Μιτσούι «μεταμορφώνεται» μόλις έρθει σε επαφή με τα πλήκτρα του οργάνου. Όχι όμως αυτή, αλλά το τσέμπαλο, που λες και αποκτά σάρκα και αίμα, που ζωντανεύει: ένας ολόκληρος κόσμος χρωμάτων και αποχρώσεων, έκφρασης, ρυθμικών σχημάτων και αμόσφαιρας. Της αμόσφαιρας της περιλάλητης μουσικής που μας χάρισε με νόημα καλλιεργιά η φιλοξενούμενη Γιαπωνέζα τσεμπαλίστρια.

Με ατσάλινη δαχτυλική τεχνική και εντυπωσιάζουσα – για τις περιορισμένες δυνατότητες του οργάνου – χρωματική πλάτσικα, η Γιασούκο Μιτσούι κράτησε ολόκληρο το πρόγραμμα σ' ένα αυστηρό εκφραστικό πλαίσιο. Η σπάνια ρυθμική ακρίβεια και η λαμπερή τεχνική της καθαρότητα όχι μόνο δεν εμπόδιαν, αλλά αντίθετα συνέβαλαν στην εκφραστική τελείωση των έργων, πάντα στο όφος της μουσικής μπαρόκ έτσι όπως έχει καταξιωθεί από τη δυτική ερμηνευτική παράδοση.

Το ρεσιτάλ έκλεισε μ' ένα σύντομο έργο: μνήμες από ανατολίτικες κλίμακες και τεχνικές των πληκτροφόρων δυτικών οργάνων. Σύντομο αλλά πυκνό και ενδιαφέρον, που όπως μάθαμε έχει γραφεί από την ίδια την τσεμπαλίστρια. Κρίμα μόνον γιατί δεν έστεργε να το ανεγγείλει η ίδια, και μάλιστα στα γιαπωνέζικα (μαζί, φευ, με τα απαραίτητα αγγλικά). Θα είχαμε την ευκαιρία ν' ακούσουμε τη φωνή της και να πληροφορηθούμε έναν ακόμα πιο πολύ αυτή την ίδια αλλά και τον «κόσμο» που μας αποκάλυψε. Με την ευχή να την ακούσουμε και πάλι σύντομα, την ευχαριστούμε από καρδιάς (Ανεπίσημη, 18.12.85).